

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Державна регуляторна служба України

Щодо проекту Закону України

Мінекономіки надсилає аналіз регуляторного впливу та проект Закону України «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР», розроблений на виконання резолюцій Прем'єр-міністра України від 18.11.2019 № 13709/9/1-19, 23.02.2021 № 8234/0/1-21, листів Секретаріату Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 31468/0/2-19, від 21.05.2020 № 16875/0/2-20, з урахуванням підпункту 4 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18.02.2015 «Про заходи щодо створення належної матеріально-технічної бази для лікування, реабілітації та оздоровлення військовослужбовців та інших осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, а також учасників бойових дій та інвалідів війни», уведеного в дію Указом Президента України від 12.03.2015 № 140/2015.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» проект Закону та аналіз регуляторного впливу до нього оприлюднено на сайті Мінекономіки (розділ «Обговорення проектів документів»).

Просимо опрацювати та погодити проект Закону в найкоротший термін.

Додатки: на 21 арк. в 1 прим.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

Калугіна, 200-47-73*3204

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

3211-03/18391-03 від 24.03.2021
18:45:44

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України "Про правовий режим майна
загальносоюзних громадських об'єднань (організацій)
колишнього Союзу РСР" (далі – проект Закону)

1. Мета

Проект Закону розроблено з метою встановлення правових засад визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Постановою Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР" встановлено, що тимчасово, до законодавчого визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, зазначене майно є загальнодержавною власністю.

На сьогодні це питання законодавчо не врегульовано.

Наслідком відсутності відповідного закону є перехід до недержавних структур більшої частини майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, що переважно створювалося за рахунок державних капітальних вкладень.

Зазначене суперечить інтересам держави та потребує врегулювання на законодавчому рівні.

З 2011 року органи прокуратури заявляють позови у справах щодо зазначеного майна в інтересах держави в особі Фонду державного майна України, зокрема, до закладів професійних спілок і створених ними юридичних осіб.

В інтересах держави подано більш ніж 200 судових позовів щодо повернення у державну власність зазначеного майна.

З метою виконання рішень судів України, що набрали законної сили, Фондом державного майна України вживаються заходи щодо здійснення реєстрації права власності на це майно за державою в особі Фонду.

Також слід звернути увагу на прийняте 09.10.2018 рішення Європейського суду з прав людини у справі "Фонд "Батьківська турбота" проти України" (заява № 5876/15). Зокрема, Європейським судом з прав людини зазначено про відсутність в Україні закону щодо правового статусу майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташованих на території України, інвентаризації майна таких організацій. Відсутність такого закону, в свою чергу, призвела до різного тлумачення національними судами того, яке саме майно належить таким організаціям.

Огляд судової практики свідчить, що позовні вимоги обґрунтовано тим, що спірне майно є державною власністю та у визначеному законодавством порядку у власність, зокрема, організаціям і закладам професійних спілок не передавалося, однак вони неправомірно володіють цим майном та оспорюють право власності держави на нього.

Про вказане свідчить, зокрема, постанова Ради Міністрів Української РСР від 23.04.1960 № 606 «Про передачу профспілкам санаторіїв і будинків відпочинку Міністерства охорони здоров'я УРСР», згідно з якою профспілкам у відання було передано санаторії, будинки та інше майно, згідно з додатками до зазначеної постанови.

Вирішуючи відповідні спори, суди виходять із того, що відповідно до Постанови Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943-ХІІ "Про майно загальносоюзних

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

3211-01/12940-03 від 26.02.2021
14:00:44

громадських організацій колишнього Союзу РСР" тимчасово, до законодавчого визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташованого на території України, відповідне майно є загальнодержавною власністю.

Після проголошення 24.09.1991 України незалежною демократичною державою відповідно до Закону України «Про підприємства установи та організації союзного підпорядкування, розташованих на території України» встановлено, що майно та фінансові ресурси підприємств, установ та організацій союзного підпорядкування, розташовані на території України, є державною власністю.

Таким чином, на теперішній час майно загальносоюзних громадських організацій, яке розташоване на території України та перебувало у їх віданні, є державною власністю, а питання визначення правового статусу такого майна залишається актуальним.

3. Основні положення проекту акта

Проектом Закону передбачається встановити правові засади визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

Проектом Закону передбачається визнати, що:

- правонаступником майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР є держава;
- майно загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР є державною власністю;
- майно, що було створено після 24.08.1991 з використанням майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР третіми особами, є спільною частковою власністю держави та таких третіх осіб.

Витребування майна з чужого незаконного володіння пропонується здійснювати у судовому порядку.

Законопроектом передбачається визначити, що заходи щодо витребування майна з чужого незаконного володіння здійснюватимуться Фондом державного майна України.

4. Правові аспекти

Цивільний кодекс України;

Закони України "Про управління об'єктами державної власності", "Про оренду державного та комунального майна";

Постанова Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР".

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону потребуватиме фінансування з Державного бюджету України на відповідний рік на видатки Фонду державного майна України на витребування майна, яке відповідно до Закону підлягатиме витребуванню з чужого незаконного володіння на користь держави, його утримання та збереження.

Згідно з обґрунтуванням Фонду державного майна України (лист від 06.05.2020 № 10-24-861), реалізація прав держави як власника на звернення до суду ускладнена тим, що відповідно до Закону України "Про судовий збір" державні органи приватизації не звільнені від сплати судового збору.

Згідно з пунктом другим частини другої статті 4 Закону України "Про судовий збір" за подання до господарського суду позовної заяви майнового характеру справляється судовий збір у розмірі 1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а за подання позову немайнового характеру – 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Наприклад, органами прокуратури ініційовано судові процеси щодо повернення майна, яке було передано товариству "Укрпрофоздоровниця", до господарських судів України подано більше 40 позовів. При цьому, до статутного капіталу товариства "Укрпрофоздоровниця" згідно з актом приймання-передачі від 24.01.1992 увійшли понад 310 об'єктів державної власності станом на 01.01.1992.

Оскільки за подання до господарського суду позовної заяви майнового характеру справляється судовий збір у розмірі не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, то сумарний максимум судового збору щодо повернення у державну власність майна, яке було передано станом на 01.01.1992 вказаному товариству, може становити близько 198 639 000 грн.

На 2020 рік за бюджетною програмою 6611010 "Керівництво та управління у сфері державного майна" сума на сплату судового збору становить близько 15,6 млн грн. Крім додаткових витрат, пов'язаних із витребуванням такого майна з чужого незаконного володіння на користь держави, необхідно буде забезпечити належне утримання та збереження державного майна.

Таким чином, реалізація проекту Закону потребуватиме коригування зазначених видатків.

Реалізація проекту постанови не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Положення проекту Закону:

не містять норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

не стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

не впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

не містять ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

не створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту Закону не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення

стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Подальша відсутність законодавчого врегулювання статусу майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та законодавчого визначення правонаступників зазначеного майна сприятиме його відчуженню поза межами законодавства.
Правонаступники загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, у тому числі організації професійних спілок.	Негативний	Майно, що є державною власністю, буде витребувано з користування правонаступників загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Ігор ПЕТРАШКО

_____ 2021 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ**Про правовий режим майна загальносоюзних
громадських об'єднань (організацій)
колишнього Союзу РСР**

Цей Закон встановлює правові засади визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно, яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:
загальносоюзні громадські об'єднання (організації) колишнього Союзу РСР — добровільні громадські організації та/або регіональні організаційні структури із статусом чи без статусу юридичної особи, які діяли на території Української РСР, крім творчих спілок колишнього Союзу РСР;

майно загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР — розташовані на території України цілісні майнові комплекси, будівлі, споруди, нежитлові приміщення, інші матеріально-технічні ресурси підприємств, установ та організацій, які станом на 24 серпня 1991 року перебували у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

**Стаття 2. Правовий режим майна громадських об'єднань (організацій)
колишнього Союзу РСР**

1. правонаступником майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР є держава.

2. Майно загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР є державною власністю.

3. Майно, що було створено після 24 серпня 1991 р. з використанням майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР третіми особами, є спільною частковою власністю держави та таких третіх осіб.

4. Суб'єкт управління майном, що зазначено у частині другій та третій цієї статті визначається у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Витребування майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР з чужого незаконного володіння

1. Майно загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, яке згідно з частиною другою статті 2 цього Закону є державною власністю і перебуває у володінні та/або користуванні у будь-яких осіб, а також територіальних громад, підлягає витребуванню в судовому порядку.

2. Заходи щодо витребування майна з чужого незаконного володіння здійснює Фонд державного майна України.

Стаття 4. Визнання недійсним рішення про створення юридичної особи

1. Правочини щодо створення після 24 серпня 1991 року на базі майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР підприємств, установ та організацій можуть бути визнані недійсними в судовому порядку.

Стаття 5. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Доповнити частину першу статті 268 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40—44, ст. 356) пунктом 8 такого змісту:

“8) на вимогу Фонду державного майна України, інших органів державної влади стосовно витребування з чужого незаконного володіння майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.”.

3. Внести до Закону України “Про оренду державного та комунального майна” (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 4, ст. 25) такі зміни:

у статті 15:

частину другу доповнити абзацом п'ятнадцятим такого змісту:

“неприбуткові громадські організації, які є правонаступниками загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та здійснюють свою діяльність в частині соціально-трудової, медичної та професійної реабілітації інвалідів — громадян України для розміщення таких громадських організацій на площі об'єктів нерухомого майна, яке витребувано у судовому порядку у цих громадських організацій відповідно до Закону

України “Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР”;

абзац другий частини третьої викласти у такій редакції:

“Громадським організаціям ветеранів, реабілітаційним установам для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, народним депутатам України і депутатам місцевих рад, громадським об’єднанням фізкультурно-спортивної спрямованості, утвореним ними закладам фізичної культури і спорту, визначеним абзацом чотирнадцятим частини другої цієї статті, неприбутковим громадським організаціям, визначеним абзацом п’ятнадцятим частини другої цієї статті, що отримали в оренду державне та/або комунальне майно без проведення аукціону, заборонено використовувати його в комерційних цілях.”

4. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом прийняти передбачені ним нормативно-правові акти та привести власні нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити здійснення у дворічний строк з дня набрання чинності цим Законом заходів щодо витребування переліченого в статті 3 цього Закону майна і визначити суб’єктів управління таким майном;

передбачити у Державному бюджеті України на відповідний рік видатки Фонду державного майна України на витребування майна, яке відповідно до частини першої статті 3 цього Закону підлягає витребуванню з чужого незаконного володіння на користь держави, його утримання та збереження;

забезпечити проведення інвентаризації майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та ведення його обліку.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських
об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР"

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта
У Цивільному кодексі України	
Стаття 268. Вимоги, на які позовна давність не поширюється 1. Позовна давність не поширюється: 1) на вимогу, що випливає із порушення особистих немайнових прав, крім випадків, встановлених законом; 2) на вимогу вкладника до банку (фінансової установи) про видачу вкладу; 3) на вимогу про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, крім випадків завдання такої шкоди внаслідок недоліків товару, що є рухомим майном, у тому числі таким, що є складовою частиною іншого рухомого чи нерухомого майна, включаючи електроенергію; 5) на вимогу страхувальника (застрахованої особи) до страховика про здійснення страхової виплати (страхового відшкодування); 6) на вимогу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного матеріального резерву, стосовно виконання зобов'язань, що впливають із Закону України "Про державний матеріальний резерв"; 7) на вимогу про визнання недійсним правочину, предметом якого є відчуження гуртожитку як об'єкта нерухомого майна та/або його частини, на який поширюється дія Закону України "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків", про визнання недійсним свідоцтва про право власності на такий гуртожиток як об'єкт нерухомого майна та/або його частини, про визнання недійсним акта передачі такого гуртожитку як об'єкта нерухомого майна та/або його частини до статутного капіталу (фонду) товариства (організації), створеного у процесі приватизації (корпоратизації) колишніх державних (комунальних) підприємств. положення відсутнє	Стаття 268. Вимоги, на які позовна давність не поширюється 1. Позовна давність не поширюється: 1) на вимогу, що випливає із порушення особистих немайнових прав, крім випадків, встановлених законом; 2) на вимогу вкладника до банку (фінансової установи) про видачу вкладу; 3) на вимогу про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, крім випадків завдання такої шкоди внаслідок недоліків товару, що є рухомим майном, у тому числі таким, що є складовою частиною іншого рухомого чи нерухомого майна, включаючи електроенергію; 5) на вимогу страхувальника (застрахованої особи) до страховика про здійснення страхової виплати (страхового відшкодування); 6) на вимогу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного матеріального резерву, стосовно виконання зобов'язань, що впливають із Закону України "Про державний матеріальний резерв"; 7) на вимогу про визнання недійсним правочину, предметом якого є відчуження гуртожитку як об'єкта нерухомого майна та/або його частини, на який поширюється дія Закону України "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків", про визнання недійсним свідоцтва про право власності на такий гуртожиток як об'єкт нерухомого майна та/або його частини, про визнання недійсним акта передачі такого гуртожитку як об'єкта нерухомого майна та/або його частини до статутного капіталу (фонду) товариства (організації), створеного у процесі приватизації (корпоратизації) колишніх державних (комунальних) підприємств. 8) на вимогу Фонду державного майна України, інших органів державної влади стосовно витребування з чужого незаконного володіння майна загальносоюзних громадських

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200](#)

Підписувач [Петрашко Ігор Ростиславович](#)

Дійсний з [30.03.2020 0:00](#) по [30.03.2022 0:00](#)

3211-01/12940-03 від 26.02.2021

14:00:44

	2. Законом можуть бути встановлені також інші вимоги, на які не поширюється позовна давність.
В Законі України “Про оренду державного та комунального майна”	
Стаття 15. Передача в оренду майна без проведення аукціону 1. Право на отримання в оренду державного та комунального майна без проведення аукціону мають: - органи державної влади та органи місцевого самоврядування, інші установи і організації, діяльність яких фінансується за рахунок державного або місцевих бюджетів; - релігійні організації для забезпечення проведення релігійних обрядів та церемоній; - Пенсійний фонд України та його органи; - дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав, представництва міжнародних міжурядових організацій в Україні для виконання функцій дипломатичного представництва, консульських і статутних функцій міжнародних міжурядових організацій. 2. Право на отримання в оренду державного та комунального майна, що не міститься в Переліку першого типу, без проведення аукціону також мають: - музеї; - державні та комунальні підприємства, установи, організації у сфері культури і мистецтв чи громадські організації у сфері культури і мистецтв (у тому числі національні творчі спілки або їх члени під творчі майстерні); - заклади освіти всіх форм власності, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності; - громадські організації ветеранів для розміщення реабілітаційних установ для ветеранів; - реабілітаційні установи для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю для розміщення таких реабілітаційних установ; - державні та комунальні спеціалізовані підприємства, установи та заклади соціального обслуговування, що надають соціальні послуги відповідно до Закону України "Про соціальні послуги"; - державні видавництва і підприємства книгорозповсюдження;	Стаття 15. Передача в оренду майна без проведення аукціону 1. Право на отримання в оренду державного та комунального майна без проведення аукціону мають: - органи державної влади та органи місцевого самоврядування, інші установи і організації, діяльність яких фінансується за рахунок державного або місцевих бюджетів; - релігійні організації для забезпечення проведення релігійних обрядів та церемоній; - Пенсійний фонд України та його органи; - дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав, представництва міжнародних міжурядових організацій в Україні для виконання функцій дипломатичного представництва, консульських і статутних функцій міжнародних міжурядових організацій. 2. Право на отримання в оренду державного та комунального майна, що не міститься в Переліку першого типу, без проведення аукціону також мають: - музеї; - державні та комунальні підприємства, установи, організації у сфері культури і мистецтв чи громадські організації у сфері культури і мистецтв (у тому числі національні творчі спілки або їх члени під творчі майстерні); - заклади освіти всіх форм власності, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності; - громадські організації ветеранів для розміщення реабілітаційних установ для ветеранів; - реабілітаційні установи для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю для розміщення таких реабілітаційних установ; - державні та комунальні спеціалізовані підприємства, установи та заклади соціального обслуговування, що надають соціальні послуги відповідно до Закону України "Про соціальні послуги"; - державні видавництва і підприємства книгорозповсюдження;

вітчизняні видавництва та підприємства книгорозповсюдження, що забезпечують підготовку, випуск та (чи) розповсюдження не менш як 50 відсотків книжкової продукції державною мовою (за винятком видань рекламного та еротичного характеру);

народні депутати України і депутати місцевих рад для розміщення громадської приймальні;

потенційні орендарі для організації та проведення науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів на строк, що не перевищує п'яти календарних днів протягом шести місяців, а також щодо майна, яке передається суб'єктам виборчого процесу з метою проведення публічних заходів (зборів, дебатів, дискусій) під час та на період виборчої кампанії;

потенційні орендарі для організації та проведення науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів на строк, що не перевищує 30 календарних днів протягом одного року щодо кожного орендаря, якщо балансоутримувачем є державне або комунальне підприємство, установа, організація, що здійснює діяльність з організації конгресів і торговельних виставок;

державні та комунальні спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту закладів вищої освіти, фізкультурно-оздоровчі заклади, центри фізичного здоров'я населення, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, а також бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки;

громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, утворені ними спортивні клуби (крім спортивних клубів, що займаються професійним спортом), дитячо-юнацькі спортивні школи, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту закладів вищої освіти, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, - виключно для проведення спортивних заходів або надання фізкультурно-

вітчизняні видавництва та підприємства книгорозповсюдження, що забезпечують підготовку, випуск та (чи) розповсюдження не менш як 50 відсотків книжкової продукції державною мовою (за винятком видань рекламного та еротичного характеру);

народні депутати України і депутати місцевих рад для розміщення громадської приймальні;

потенційні орендарі для організації та проведення науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів на строк, що не перевищує п'яти календарних днів протягом шести місяців, а також щодо майна, яке передається суб'єктам виборчого процесу з метою проведення публічних заходів (зборів, дебатів, дискусій) під час та на період виборчої кампанії;

потенційні орендарі для організації та проведення науково-практичних, культурних, мистецьких, громадських, суспільних та політичних заходів на строк, що не перевищує 30 календарних днів протягом одного року щодо кожного орендаря, якщо балансоутримувачем є державне або комунальне підприємство, установа, організація, що здійснює діяльність з організації конгресів і торговельних виставок;

державні та комунальні спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту закладів вищої освіти, фізкультурно-оздоровчі заклади, центри фізичного здоров'я населення, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, а також бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки;

громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, утворені ними спортивні клуби (крім спортивних клубів, що займаються професійним спортом), дитячо-юнацькі спортивні школи, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту закладів вищої освіти, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, - виключно для проведення спортивних заходів або надання фізкультурно-

спортивних послуг	спортивних послуг; неприбуткові громадські організації, які є правонаступниками загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та здійснюють свою діяльність в частині соціально-трудоваї, медичної та професійної реабілітації інвалідів — громадян України для розміщення таких громадських організацій на площі об'єктів нерухомого майна, яке витребувано у судовому порядку у цих громадських організацій відповідно до Закону України “Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР”. 3. Підприємствам, установам і організаціям, що отримали в оренду державне та/або комунальне майно без проведення аукціону, заборонено укладати договори суборенди щодо цього майна. Громадським організаціям ветеранів, реабілітаційним установам для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, народним депутатам України і депутатам місцевих рад, громадським об'єднанням фізкультурно-спортивної спрямованості, утвореним ними закладам фізичної культури і спорту, визначеним абзацом чотирнадцятим частини другої цієї статті, неприбутковим громадським організаціям, визначеним абзацом п'ятнадцятим частини другої цієї статті, що отримали в оренду державне та/або комунальне майно без проведення аукціону, заборонено використовувати його в комерційних цілях.

Міністр розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства
_____ 2021 р.

Ігор ПЕТРАШКО

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР"

I. Визначення проблеми

Постановою Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР" встановлено, що тимчасово, до законодавчого визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, зазначене майно є загальнодержавною власністю.

На сьогодні це питання законодавчо не врегульовано.

Наслідком відсутності відповідного закону є перехід до недержавних структур більшої частини майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, що переважно створювалося за рахунок державних капітальних вкладень.

Зазначене суперечить інтересам держави та потребує врегулювання на законодавчому рівні.

В умовах законодавчої невизначеності представники органів прокуратури заявляють позови до господарських судів України у справах щодо зазначеного майна в інтересах держави в особі Фонду державного майна України, зокрема, до закладів професійних спілок і створених ними юридичних осіб.

Вирішуючи відповідні спори, суди виходять із того, що згідно з Постановою Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 відповідне майно є загальнодержавною власністю. Зважаючи, що питання щодо суб'єктів права власності такого майна на законодавчому рівні не врегульовано, майно колишніх загальносоюзних організацій на теперішній час залишається державною власністю.

Огляд судової практики свідчить, що позовні вимоги обґрунтовано тим, що спірне майно є державною власністю та у визначеному законодавством порядку *у власність, зокрема, організаціям і закладам професійних спілок не передавалося*, однак вони неправомірно володіють цим майном та оспорюють право власності держави на нього.

Про вказане свідчить, зокрема, постанова Ради Міністрів Української РСР від 23.04.1960 № 606 "Про передачу профспілкам санаторіїв і будинків відпочинку Міністерства охорони здоров'я УРСР", згідно з якою профспілкам *у відання* було передано санаторії, будинки та інше майно, згідно з додатками до зазначеної постанови.

Після проголошення 24.09.1991 України незалежною демократичною державою відповідно до Закону України "Про підприємства установи та організації союзного підпорядкування, розташованих на території України" встановлено, що майно та фінансові ресурси підприємств, установ та організацій союзного підпорядкування, розташовані на території України, *є державною власністю*.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

3211-03/18391-03 від 24.03.2021
18:45:44

В інтересах держави подано більш ніж 200 судових позовів щодо повернення у державну власність зазначеного майна.

На сьогодні понад 100 рішень судів набрали законної сили.

З метою виконання рішень судів Фондом державного майна України вживаються заходи щодо здійснення реєстрації права власності на це майно за державою в особі Фонду.

Постановою Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 817 "Про затвердження Порядку визначення уповноваженого органу управління майном, яке повернуто у власність держави" встановлено механізм визначення суб'єкта управління об'єктами державної власності, якому передаються повноваження щодо управління майном, що повернуто у власність держави, зокрема майном загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, яке розташоване на території України і повернуто у власність держави за рішенням суду, що набрало законної сили.

Відповідно до вимог зазначеного Порядку Урядом прийнято 34 рішення щодо віднесення майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього СРСР, яке повернуто у державну власність, до сфери управління органів державної влади.

Серед зазначених об'єктів, майно передано до сфери управління органів державної влади в рамках виконання Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18.02.2015 "Про заходи щодо створення належної матеріально-технічної бази для лікування, реабілітації та оздоровлення військовослужбовців та інших осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, а також учасників бойових дій та інвалідів війни", уведеного в дію Указом Президента України від 12.03.2015 № 140, з метою створення матеріально-технічної бази для забезпечення належних умов для лікування, реабілітації та оздоровлення військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції, учасників бойових дій та інвалідів війни, інших пільгових категорій осіб.

Також слід звернути увагу на прийняте 09.10.2018 рішення Європейського суду з прав людини у справі "Фонд "Батьківська турбота" проти України" (заява № 5876/15). Зокрема, Європейським судом з прав людини зазначено про відсутність в Україні закону щодо правового статусу майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташованих на території України, інвентаризації майна таких організацій. Відсутність такого закону, в свою чергу, призвела до різного тлумачення національними судами того, яке саме майно належить таким організаціям.

Таким чином, питання вирішення проблеми відсутності законодавчого визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, на сьогодні є актуальним.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи	Так	Ні
Громадяни	—	Ні
Держава	Так	—
Суб'єкти господарювання	Так	—

II. Цілі державного регулювання

Метою розроблення проекту Закону є встановлення правових засад визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

Шляхом досягнення зазначеної мети є прийняття Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР".

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

2.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	1. Неприйняття проекту Закону. Зазначений спосіб є неприйнятним, оскільки подальша відсутність законодавчого врегулювання статусу майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та законодавчого визначення правонаступників зазначеного майна сприятиме його відчуженню поза межами законодавства.
Альтернатива 2. Прийняття проекту Закону	2. Прийняття проекту Закону. Досягнення встановлених цілей можливо лише шляхом законодавчого врегулювання статусу майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

	Відсутність законодавчого визначення правового режиму майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР призвело до того, що всупереч Постанові Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 “Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР” більша частина об’єктів, що в основному створювалося за рахунок державних капітальних вкладень, перейшла до недержавних структур, чим державі нанесені значні економічні збитки.

3. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави		
Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	відсутні	X
Альтернатива 2. Прийняття проекту Закону	Зазначений спосіб сприятиме забезпеченню захисту законних інтересів держави щодо розміщеного на території України майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та ефективному виконанню державою своїх функцій щодо контролю за збереженням і використанням цього майна.	Відсутні Реалізація проекту Закону потребуватиме коригування видатків Фонду державного майна України для здійснення витрат, пов’язаних із витребуванням майна з чужого незаконного володіння на користь держави, його утримання та збереження.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян
Дія акта не поширюється

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання					
Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	-	-	-
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	-	-	-	-

Відповідно до Постанови Верховної Ради України "Про проект Постанови Верховної Ради України про тлумачення Постанови Верховної Ради України "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР" від 01.11.1996 № 461/96-ВР Фондом державного майна України було складено перелік організацій, установ і підприємств, які станом на 24.08.1991 знаходились у віданні загальносоюзних профспілкових організацій (об'єднань) на території України. Проте, на виконання неодноразових доручень Кабінету Міністрів України Фонду державного майна України не вдалося здійснити інвентаризацію майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР через перешкоджання в доступі до об'єктів з боку Федерації професійних спілок України, що унеможливило здійснення розрахунків.

Проект регуляторного акта не поширюється на суб'єктів малого підприємництва.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	X
Альтернатива 2. Прийняття проекту Закону	Вирішення проблеми відсутності законодавчого визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

За результатами опрацювання альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	0	Є недопустими, оскільки не дозволить досягти цілей державного регулювання.
Альтернатива 2. Прийняття проекту Закону	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1.	Відсутні, оскільки подальша відсутність законодавчого врегулювання статусу майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та законодавчого визначення правонаступників зазначеного майна сприятиме його відчуженню поза межами законодавства.	X	Є недопустимим, оскільки не вирішує цілей державного регулювання
Альтернатива 2.	Вирішення проблеми відсутності законодавчого	Відсутні	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані

	визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР		повною мірою.

Рейтинг	Аргумент щодо переваг обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1.	Є недопустимою	X
Альтернатива 2.	Забезпечує вирішення питання щодо організації заходів державного нагляду (контролю) з урахуванням ризик-орієнтованого підходу	Відсутній ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Вирішення зазначеної проблеми можливе лише шляхом прийняття проекту Закону, оскільки статтею 92 Конституції України встановлено, що правовий режим власності визначається виключно законами України.

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми, є прийняття регуляторного акта.

Пропонується прийняти проект Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР".

Проектом Закону передбачається визнати, що:

- правонаступником майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР є держава;
- майно загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР є державною власністю;
- майно, що було створено після 24.08.1991 з використанням майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР третіми особами, є спільною частковою власністю держави та таких третіх осіб.

Витребування майна з чужого незаконного володіння пропонується здійснювати у судовому порядку.

Законопроектом передбачається визначити, що заходи щодо витребування майна з чужого незаконного володіння здійснюватимуться Фондом державного майна України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Прийняття проекту Закону дозволить забезпечити реалізацію державою права власності на розташоване на території України відповідне майно.

Реалізація проекту Закону потребуватиме фінансування з Державного бюджету України на відповідний рік на видатки Фонду державного майна України на витребування майна, яке відповідно до Закону підлягатиме витребуванню з чужого незаконного володіння на користь держави, його утримання та збереження.

Згідно з обґрунтуванням Фонду державного майна України (лист від 06.05.2020 № 10-24-861), реалізація прав держави як власника на звернення до суду ускладнена тим, що відповідно до Закону України "Про судовий збір" державні органи приватизації не звільнені від сплати судового збору.

Згідно з пунктом другим частини другої статті 4 Закону України "Про судовий збір" за подання до господарського суду позовної заяви майнового характеру справляється судовий збір у розмірі 1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а за подання позову немайнового характеру – 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Наприклад, органами прокуратури ініційовано судові процеси щодо повернення майна, яке було передано товариству "Укрпрофоздоровниця", до господарських судів України подано більше 40 позовів. При цьому, до статутного капіталу товариства "Укрпрофоздоровниця" згідно з актом приймання-передачі від 24.01.1992 увійшли понад 310 об'єктів державної власності станом на 01.01.1992.

Оскільки за подання до господарського суду позовної заяви майнового характеру справляється судовий збір у розмірі не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, то сумарний максимум судового збору щодо повернення у державну власність майна, яке було передано станом на 01.01.1992 вказаному товариству, може становити близько 198 639 000 грн.

На 2020 рік за бюджетною програмою 6611010 "Керівництво та управління у сфері державного майна" сума на сплату судового збору становить близько 15,6 млн грн. Крім додаткових витрат, пов'язаних із витребуванням такого майна з чужого незаконного володіння на користь держави, необхідно буде забезпечити належне утримання та збереження державного майна.

Таким чином, реалізація проекту Закону потребуватиме коригування зазначених видатків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Передбачається, що Закон набере чинності з дня його опублікування. Обмеження строку дії акта немає.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності регуляторного акта є:

- кількість повернутих в державну власність об'єктів з числа майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР.

Рівень поінформованості суб'єктів з основних положень акта – високий, оскільки проект постанови оприлюднений на сайті Мінекономрозвитку (розділ "Обговорення Проектів документів").

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде проводитися статистичним методом шляхом відстеження кількості повернутих в державну власність об'єктів з числа майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом року з дня його оприлюднення

Повторне відстеження результативності буде здійснено не пізніше ніж через два роки після набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде проводитися кожні три роки після проведення повторного відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Мінекономіки як розробник акта.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

" ____ " _____ 2021 р.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

 [Версія для слабоворих](#)

 [Українською In English](#)

 [Стара версія](#)

Повідомлення про оприлюднення проєкту Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР"

25.03.2021 | 10:37 | Департамент публічної власності

Відповідно до статті 9 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України повідомляє, що проєкт Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР" оприлюднено на сайті Мінекономіки (розділ "[Обговорення проєктів документів](#)").

Відповідно до частини першої статті 20 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" зауваження і пропозиції щодо оприлюдненого регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу надаються фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, крім розробника цього проєкту, уповноваженому органу – Державній регуляторній службі України (01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11, адреса електронної пошти: mail@dkrp.gov.ua).

Зауваження та пропозиції до проєкту Закону України "Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР" прийматимуться від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань департаментом публічної власності Мінекономіки протягом місяця з дня оприлюднення за адресою: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, буд. 12/2, тел. 200-28-76, адреса електронної пошти: okalugina@me.gov.ua.